

[Birgith Mogensen]

Til trods for disse engelske oplysninger stiller CD sig lidt skeptisk med hensyn til det danske forsøg, som delvis skal erstatte frihedsstraf med samfundstjeneste. Vi betragter målet med dette forsøg som en yderliggående liberalisering af danske strafsanktioner. Desuden er vi sikre på, at ordningen vil støde på arbejdsmarkedsproblemer, bl.a. fordi samfundstjenesten skal udføres gratis.

I øvrigt stiller CD sig tvivlende, når der tales om, at berigelsesforbrydere bl.a. skal udføre deres arbejde i ungdoms- og ældregrupper. Gør man ikke alle parter en bjørnetjeneste? Vil berigelsesforbrydere i dette miljø ikke blive fristet over evne? Vil de unge og ældre have tillid til de kriminelle, som udfører samfundstjeneste i stedet for frihedsstraf?

Knud Lind (FP):

»Du må ikke stjæle«, står der i det 7. bud. Ser man på politiets årsberetning for 1980, vil man opdage, at det 7. bud overtrædes dagligt i en sådan grad, at man har fundet det formålstjenligt at føre statistik over det.

Der står også i Det gamle Testamente: »Øje for øje og tand for tand«. I vor fængselspolitik har Danmark igennem hundreder af år efterlevet denne bibelske sætning. Fængselsstraf har i alt for høj grad været lagt an på det generalpræventive. Vi kan ikke sige, at fængselsstraf ikke har virket præventivt, men vi kan sige, at den ikke har virket særlig godt. En af årsagerne er, at fængselsmiljøet ikke fremmer den dømtes positive sider. Det, som de unge mennesker ikke kan i forvejen, får de lært under et fængselsophold. Derfor kan man næsten matematisk beregne recidivisternes antal.

Vi skal tilgive, men på hvilken måde skal vi tilgive? Skal det være i form af afsondring fra samfundet, eller skal det være en tilpasning til samfundet i et ulønnet arbejdsforhold? Der er mange former for alternativ straf. Herom skriver man f.eks. i bogen om alternativ frihedsstraf:

»»Det er beskidt og uværdigt at spytte på en politibetjent, og jeg lover aldrig at gøre det igen.« Denne sætning blev en ung amerikaner for nylig dømt til at skrive 2.500 gange for en forbrydelse, som man næsten kan gætte sig til.

I realiteten fik han valget mellem denne straf og 30 dages fængsel. Denne lidt kuriøse dom er et af de efterhånden temmelig mange udtryk for en tendens bort fra frihedsstraffen.«

Fremskridtspartiet er et nytænkerparti, som ikke er bange for at gå nye veje. Derfor er vi også positive over for en forsøgsordning med samfundstjeneste. Jeg skal ikke gå ind i problematikken, om det kan ske, jfr. retsplejelovens § 57, eller det ikke kan ske. Jeg vil dog sige, at der er andre former end dem, som man har nævnt i denne redegørelse, f.eks. natfængsel eller weekendfængsel, som jeg ved at en tidligere justitsminister, fru Nathalie Lind, har været inde på. Fordelen ved samfundstjeneste ligger i, at den dømte i det væsentlige vil kunne opretholde sin almindelige tilværelse og herunder bevare sin familie- og arbejdsmæssige situation. Domfældte vil ikke være udsat for de negative påvirkninger, som vil komme i et fængsel. Ordningen skulle i øvrigt være billig.

England har samfundstjeneste og har haft en prøveordning. Det må understreges, at ifølge dommer P. Bruun Niensens artikel i Ugeskrift for Retsvæsen, 1978, side 102, skulle ikke færre end 71 pct. af de domfældte have udført samfundstjenesten tilfredsstillende. Nu må man dog dertil sige, at i England har man mange foreninger m.v., som beskæftiger sig med velfærdsarbejde, og som er i stand til at optage dem, som er dømt til samfundstjeneste.

I den forbindelse vil jeg anføre, at vi må have helt klare regler om sanktionsformerne, hvis den dømte f.eks. ikke passer sin tjeneste. Også spørgsmålet om kontrol må vi have afklaret fuldstændigt. Det bør helt klart præciseres, hvilke straffelovsovertrædelser der skal kunne føre til sanktionen samfundstjeneste. I sp. 1991 skriver ministeren i sin redegørelse:

»På baggrund af straffelovrådets indstilling må det forventes, at domstolene vil vise tilbageholdenhed over for at anvende samfundstjeneste i sager om vold eller hærværk. I sager om spirituskørsel er det – bortset fra ganske ekstraordinære tilfælde – ikke tanken at gøre brug af samfundstjeneste i forsøgsperioden.«

Det første, som ministeren siger dér, er, at det »forventes«. Man har altså ikke noget klart billede af, hvorledes det skal føres ud i